



Strasbourg, 23.10.2018.
COM(2018) 800 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Program rada Komisije 2019.

Ostvarenje naših obećanja i priprema za budućnost

I. Ostvarenje naših obećanja i priprema za budućnost

Sljedeći će mjeseci biti presudni za našu Europsku uniju. Idućeg svibnja Europljani će glasati na izborima za Europski parlament. Kao što je predsjednik Komisije naglasio u govoru o stanju Unije 12. rujna 2018., njihove će odluke biti odraz njihova povjerenja u sposobnost Europske unije da riješi pitanja koja nijedna od naših država članica ne može riješiti sama.

Pitanja kao što je osiguravanje da od povratka gospodarskog rasta u Europu koristi imaju svi, što znači ulaganja u radna mjesta budućnosti i iskorištavanje prilika koje nudi prijelaz na digitalno i niskougljično gospodarstvo. Pitanja povezana s migracijama koja će nas, čak i budu li u znatno manjem opsegu nego kriznih 2015. i 2016., pratiti još neko vrijeme i koje traže održiva europska rješenja. Pitanja koja su se nametnula zbog terorističkih i računalnih napada te, sve češće, kampanja dezinformiranja što ugrožavaju naša demokratska društva, vrijednosti i sigurnost. Pitanja koja proizlaze iz sve nestabilnije situacije u svijetu u kojem demografske promjene, borba za resurse i klimatske promjene zahtijevaju zajednički pomak prema održivosti, dok istodobno neki dovode u pitanje svoju predanost institucijama i pravilima zaslužnima za izgradnju boljeg svijeta tijekom proteklih pola stoljeća.

Europa mora pokazati, više nego ikad prije, da je naša Unija ujedinjena, snažna i demokratska te da samo zajedno možemo riješiti ta pitanja i tako zaštititi, osnažiti i obraniti naše građane.

Od početka mandata u ovoj smo se Komisiji u godišnjim programima rada bavili najtežim pitanjima koja smatramo rješivima europskim djelovanjem. Zaključno s inicijativama koje smo predstavili uz zadnji govor o stanju Unije iznijeli smo sve zakonodavne prijedloge potrebne da se ostvari pozitivna promjena u svih deset prioriteta Europske komisije za razdoblje 2014.–2019. O polovini tih prijedloga već smo postigli dogovor s Europskim parlamentom i Vijećem, a za još dvadeset posto zakonodavni je postupak u poodmakloj fazi. Sad je najvažnije preostale prijedloge, što obuhvaća i sve prioritetne prijedloge iz zajedničkih izjava, prenijeti u zakonodavstvo i učinkovito ih provoditi. Dijalog koji je Komisija vodila s Europskim parlamentom i Vijećem pripremajući ovaj program rada potvrdio je da postoji zajednička želja da se taj zamah održi i dodatno pojača. Ovo je trenutak da pokažemo da zajedno možemo do rezultata.

Kako bi postojeće zadaće ostale u prvom planu, Komisija u ovogodišnjem programu rada iznosi samo nekoliko novih inicijativa, nužnih, uz one predstavljene uz govor o stanju Unije, da ostvarimo sve rezultate u deset prioritetnih područja. Posvećene su neriješenim pitanjima koja zahtijevaju zajedničko i odlučno djelovanje: dovršetku rada u području migracija; jačanju ekonomske i monetarne unije; ublažavanju sve većih napetosti u svjetskom trgovinskom sustavu; suočavanju s kontinuiranim pritiscima na vladavinu prava u pojedinim državama članicama; postizanju sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom o njezinu povlačenju iz Unije. Komisija će se posvetiti i provedbi donesenog zakonodavstva te ocjenjivanju postojeće pravne stečevine radi pripreme za budućnost, pa predlažemo povlačenje ili stavljanje izvan snage niza zastarjelih prijedloga i propisa.

Naposljetku, u ovom se programu rada nastavlja s provedbom Plana za Sibi, koji je dobio snažnu podršku u Europskom parlamentu i uvršten je u program čelnika. Na Dan Europe 9. svibnja 2019., šest tjedana nakon Brexita i dva tjedna prije europskih izbora, u Sibi će se održati sastanak na vrhu. To je ključan događaj koji će odrediti budućnost EU-a s 27 država članica do 2025. Zato je važno da se prije njega postigne politički dogovor o prijedlogu Komisije za budući jednostavniji i fleksibilan proračunski okvir. Povrh toga, Komisija će za pripremu sastanka na vrhu tijekom idućih mjeseci izraditi niz priloga na temu budućnosti na temelju kojih će čelnici EU-a moći graditi novo povjerenje u budućnost naše Unije 27 država.

II. Ostvarenje deset prioriteta Junckerove Komisije prije izbora za Europski parlament

Novi poticaj zapošljavanju, rastu i ulaganjima

Europsko gospodarstvo ostvaruje dobre rezultate. Rast je 2017. dosegao desetogodišnji vrhunac. Zaposlenost i ulaganja ponovno su na razinama prije krize, a stanje javnih financija znatno se poboljšalo. Među državama članicama, međutim, još postoje nejednakosti u ekonomskoj, socijalnoj i fiskalnoj situaciji. Budući da se stanje u svjetskom gospodarstvu mijenja, moramo iskoristiti sadašnji zamah da nastavimo podupirati politike koje nam omogućuju da iskoristimo nove prilike i pripremaju gospodarstvo za uspješno suočavanje s budućim izazovima.

To znači da treba nastaviti ulagati u reforme potrebne da Unija zadrži stabilan i održiv rast. Komisijini moderni, pravedni i uravnoteženi prijedlozi za sljedeći višegodišnji financijski okvir Unije 27 država podupirat će ostvarivanje zajedničkih ciljeva Unije u idućem desetljeću. Prijedlozi se ponajviše bave područjima za koja su se čelnici EU-a na sastancima u Bratislavi i Rimu složili da im Unija može najviše pridonijeti. Omogućit će nam da se posvetimo rješavanju gorućih pitanja kao što su nezaposlenost mladih, migracije, sigurnost, tehnološka i digitalna transformacija te prijelaz na održivije, niskougljično gospodarstvo. Sastanak na vrhu u Sibi trebao bi potvrditi politički dogovor o budućem proračunu. To bi pokazalo da je Unija 27 država ujedinjena, zna kamo ide i spremna je i sposobna uzeti sudbinu u svoje ruke te ostvarivati rezultate na dobrobit svojih građana.

Javni novac ima svoje mjesto u poticanju pravih ulaganja, no poslovni je sektor taj koji naposljetku stvara radna mjesta i rast. Zato moramo nastaviti učinkovito iskorištavati dostupna sredstva. Plan ulaganja za Europu, odnosno Junckerov plan, već je generirao 344 milijarde eura dodatnih ulaganja, premašivši tako početni cilj od 315 milijardi, i očekuje se da će do 2020. stvoriti 1,4 milijuna radnih mjesta te povećati bruto domaći proizvod EU-a za 1,3 %. Junckerov plan ojačan je i proširen tako da do kraja 2020. mobilizira, procjenjuje se, 500 milijardi eura dodatnih ulaganja. Komisija će pratiti napredak i utvrditi dodatne mogućnosti poticanja ulaganja, uključujući budući program InvestEU.

Dogovor moramo postići i o preostalim prijedlozima za vođenje prelaska na kružno gospodarstvo kojim se podupiru inovacije, radna mjesta i rast te potiče održivo iskorištavanje

naših oskudnih resursa. Potreban nam je brz dogovor o prijedlogu za plastiku za jednokratnu upotrebu kako bi se smanjila količina štetne plastike koja završava u našim oceanima i morima, a poduzeća dobila snažnu pobudu da smisle održive i inovativne alternative. To će potaknuti europske inovacije i europskim poduzećima dati tehnološku prednost nad svjetskim konkurentima, a to će pak pridonijeti održivom rastu i otvaranju radnih mjesta za budućnost.

Povezano jedinstveno digitalno tržište

Europljani već ostvaruju koristi od jedinstvenog digitalnog tržišta: više nema naknada za *roaming*, građani mogu bilo gdje u Europi pristupati filmovima, sportskim sadržajima, glazbi, videoigrama i e-knjigama na koje su pretplaćeni, a od prosinca ove godine moći će kupovati na internetu bez neopravdane diskriminacije samo zbog toga gdje žive.

Od 30 zakonodavnih inicijativa koje je Komisija pripremila za jedinstveno digitalno tržište 18 ih je doneseno u obliku propisa. Sad je ključno privesti kraju preostale prijedloge, među ostalima i one o autorskom pravu, e-privatnosti i ugovornom pravu. Važno je brzo osnovati Europski industrijski, tehnološki i istraživački stručni centar za kibersigurnost i mrežu nacionalnih koordinacijskih centara da se EU-u pomogne zadržati i razvijati tehnološke i industrijske kapacitete za kibersigurnost, nužne za zaštitu našeg digitalnog tržišta.

Nastavit ćemo s radom na perspektivnom izazovu umjetne inteligencije tako što ćemo omogućiti koordinirano djelovanje u cijeloj Europskoj uniji i pratiti razne mjere koje smo poduzeli ranije ove godine. Komisija i visoka predstavnica iznijet će i novi zajednički akcijski plan za borbu protiv snažnog širenja dezinformacija na internetu u Europi koje potkopavaju povjerenje Europljana u demokratske procese i institucije te naše neovisne i besplatne medije. To je problem koji je veoma važno riješiti prije izbora za Europski parlament iduće godine.

Dat ćemo i preporuku za format razmjene elektroničke zdravstvene evidencije. To će olakšati prekograničnu razmjenu podataka o pacijentima. Koristi od toga imat će i pacijenti i pružatelji zdravstvene zaštite, a pridonijet će i medicinskom napretku digitalizacijom zdravstvenih usluga. U području javnog zdravstva predložiti ćemo i sveobuhvatan okvir za endokrine disruptore.

Otporna energetska unija s naprednom klimatskom politikom

U posljednje četiri godine EU je ulagala u našu energetska uniju kako bi pridonijela održivoj, neovisnoj i pouzdanoj opskrbi građana. Predvodili smo svjetsku borbu protiv klimatskih promjena i jedino smo veliko gospodarstvo koje je propisalo smanjenje stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030. u skladu s Pariškim sporazumom.

Moramo se nastaviti zalagati da se suzakonodavci slože s preostalim prijedlozima iz paketa Čista energija za sve Europljane. Bitno je i da se slože sa zajedničkim pravilima za plinovode koji ulaze na europsko tržište plina te da finaliziraju novo zakonodavstvo o tržištima električne energije kako bi se poboljšalo funkcioniranje EU-ova unutarnjeg energetskog tržišta i povećala solidarnost među državama članicama. Potreban nam je i dogovor o Komisijinim prijedlozima iz paketa o mobilnosti Europa u pokretu radi pravodobne provedbe plana za sigurnu, čistu i povezanu mobilnost, kao i o Komisijinim prijedlozima za održivo

financiranje radi mobilizacije privatnog kapitala potrebnog za potporu EU-ovu planu mjera u području klime i održivog razvoja.

Pravodobno donošenje tih mjera omogućit će da uspostavimo potporne instrumente i pravni okvir klimatske politike EU-a do 2030. Tim će se klimatskim i energetske politikama staklenički plinovi ukupno smanjiti za otprilike 45 % do 2030., više od EU-ove obveze prema Pariškom sporazumu da do 2030. smanji emisije za najmanje 40 % u odnosu na 1990. Usto, usmjerit će nas na pravi put da do 2050. ostvarimo planirano smanjenje emisija za približno 60 %. To, međutim, nije dovoljno da bi EU pridonio postizanju temperaturnih ciljeva Pariškog sporazuma. Zadnje posebno izvješće Međuvladinog tijela za klimatske promjene nedvosmisleno potvrđuje nepovoljne učinke klimatskih promjena i na temelju toga Komisija će uoči konferencije o klimatskim promjenama u Katowicama u prosincu 2018. predložiti strategiju EU-a za dugoročno smanjenje stakleničkih plinova. Izvješćivat ćemo o stanju energetske unije te o napretku postignutom u jačanju sposobnosti Unije da bude predvodnik u sektoru baterija.

Povezanije i pravednije unutarnje tržište s jačim industrijskim temeljima

U 2018. obilježavamo 25. godišnjicu jedinstvenog tržišta. Jedinstveno tržište, koje čini petinu svjetskog gospodarstva, posebnost je i najmoćniji instrument Europe za gospodarski rast i pomaganje europskim poduzećima da napreduju, uvode inovacije i otvaraju radna mjesta. Zbog svojeg kolektivnog utjecaja *de facto* smo globalna referentna točka i postavljamo standarde u pitanjima kao što su zaštita podataka, veliki podaci, umjetna inteligencija i automatizacija te tako širimo svoje vrijednosti i oblikujemo svjetsko gospodarstvo.

Sad moramo ispuniti obećanje da ćemo maksimalno iskoristiti potencijal jedinstvenog tržišta u svim njegovim aspektima. Kako bi se zajamčila sigurnost proizvoda i učvrstilo povjerenje u jedinstveno tržište, ključno je postići dogovor o prijedlozima iz paketa o robama i uslugama koji su u postupku donošenja. Moramo se još intenzivnije zalagati za dogovor o zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit i o prijedlozima za pravedno i učinkovito oporezivanje digitalnoga gospodarstva tako da sva poduzeća, velika i mala, pravedno plaćaju svoj dio poreza. Vrijeme je i za dogovor o prijedlozima o pravednom i učinkovitom porezu na dodanu vrijednost, za pojednostavnjenje sustava, osobito za mala poduzeća, zaštitu sustava od prijevara i njegovu modernizaciju tako da se mogu određivati snižene stope poreza na dodanu vrijednost. Dogovor bi trebalo postići i o prijedlozima u području prava trgovačkih društava kako bismo spriječili nekolicinu da zloupotrebljavaju pravo poduzeća da djeluju i rastu izvan nacionalnih granica radi izbjegavanja poreza i ograničavanja radničkih prava. Također, trebalo bi hitno postići dogovor o zakonodavnim prijedlozima o novim pogodnostima za potrošače. Tim će se prijedlozima modernizirati i pojednostavniti zakonodavstvo u području zaštite potrošača i ojačati pojedinačna pravna zaštita primjenom udruženih tužba.

Posve funkcionalna unija tržišta kapitala s dubokim i likvidnim tržištima ključna je za financijsku stabilnost, potporu jedinstvenom tržištu i diversifikaciju izvora financiranja za europska poduzeća, uključujući mala poduzeća. Krajnji je čas za dogovor o prijedlozima o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu, reformi infrastrukture europskog tržišta, unapređenju financijske nadzorne strukture EU-a i prijedlogu o nesolventnosti poduzeća,

restrukturiranju i pružanju druge prilike. Trebalo bi postići i dogovor o drugim prijedlozima za uniju tržišta kapitala: o skupnom financiranju, pokrivenim obveznicama, olakšavanju prekogranične distribucije investicijskih fondova, poticanju uvrštavanja malih i srednjih poduzeća na tržišta kapitala te proporcionalnijim i učinkovitijim pravilima za investicijska društva. S obzirom na nedavna ozbiljna otkrića pranja novca u financijskom sektoru, iznimno je važno postići brz dogovor o prijedlozima za uspostavu strožeg nadzora radi sprečavanja pranja novca kako bi se pravila bolje nadzirala i provodila u cijelom EU-u.

Jedinstveno tržište, međutim, ne donosi konkretne koristi samo poduzećima nego je i jamstvo visokih socijalnih standarda te zaštite radnika. Na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom prije godinu dana u Göteborgu Europski parlament, Vijeće Europske unije i Europska komisija proglasili su europski stup socijalnih prava. Komisija je na temelju toga u okviru svojih ovlasti pokrenula konkretne inicijative. Sad je nužan dogovor o uspostavi Europskog nadzornog tijela za rad i o prijedlozima za veću ravnotežu između poslovnog i privatnog života te o jasnim i predvidivim radnim uvjetima za sve, uključujući radnike s netipičnim ugovorima. Moramo se dogovoriti o preispitivanju pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u državama članicama, o zaštiti radnika od kemikalija koje uzrokuju rak i o pristupu socijalnoj zaštiti. Krajnje je vrijeme i za dovršetak Europskog akta o pristupačnosti kako bi osobe s invaliditetom mogle učinkovitije iskoristiti pravo na ravnopravno i potpuno sudjelovanje u društvu i na tržištu rada.

Održavanje, provedba pravila i bolje povezivanje jedinstvenog tržišta trajna je zadaća. Moramo ukloniti preostale nedostatke i unaprijediti njegovo funkcioniranje. Stoga je od presudne važnosti postići dogovor o zakonodavnim predmetima u postupku donošenja i pravilnoj provedbi propisa u državama članicama. S obzirom na raspravu čelnika na sastanku Europskog vijeća u prosincu, Komisija će predstaviti komunikaciju o tome kako svladati preostale prepreke i što se može poduzeti da Europa iskoristi nove prilike koje nudi promjenjivo globalno okruženje.

Povezanija i pravednija ekonomska i monetarna unija

Dana 1. siječnja 2019. proslavit ćemo 20. obljetnicu naše jedinstvene valute. Eurom se svakodnevno koristi 340 milijuna Europljana u 19 država članica. Europodručje čini gotovo 85 % bruto domaćeg proizvoda Unije 27 država. Euro je izdržao najtežu financijsku krizu našeg doba i iz nje izišao jači. Sad se treba jasnije usredotočiti na stratešku ulogu koju bi trebao imati na svjetskoj sceni i učvrstiti mu temelje. U tom je smislu veoma važno dovršiti uniju tržišta kapitala.

Bitno je i ostvariti obećanja koja su dio plana za jačanje ekonomske i monetarne unije, među njima i proračunske instrumente predložene u okviru idućeg višegodišnjeg financijskog okvira. To će ekonomskoj i monetarnoj uniji, ponajprije kad je riječ o europskoj stabilizacijskoj funkciji i programu potpore reformama, omogućiti veću makroekonomsku sigurnost, strukturne reforme i veću konvergentnost. Na sastanku na vrhu država europodručja u lipnju 2018., na kojem su sudjelovale sve države članice, čelnici su se sporazumjeli o dovršetku bankarske unije i to, među ostalim, stvaranjem zajedničkog zaštitnog mehanizma za jedinstveni fond za sanaciju i napredovanjem prema europskom sustavu osiguranja depozita.

Složili su se i o jačanju uloge i unapređenju Europskog stabilizacijskog mehanizma kao instrumenta za upravljanje krizom. Tim zadaćama moramo dati prednost, a sad nam je potreban brz dogovor o prijedlozima za smanjenje rizika u bankarskom sektoru te paketa o smanjenju udjela loših kredita. Otporno europodručje zahtijeva otporne države članice i ojačanu gospodarsku i socijalnu konvergenciju. Imajući u vidu taj cilj, Komisija će nastaviti jačati i prilagođavati europski semestar kako bi podupirala i usmjeravala države članice do ostvarenja održivog, uključivog i dugoročnog rasta.

Trgovina: uravnotežena i napredna trgovinska politika za iskorištavanje prednosti globalizacije

Europska unija jedinstvena je po tome što, zbog svoje veličine i zajedničkih vrijednosti i ciljeva, ima trgovinske sporazume sa 69 zemalja diljem svijeta koje čine 40 % svjetskog bruto domaćeg proizvoda. Zbog rasta napetosti i nepredvidivosti u svjetskom trgovinskom poretku, međutim, moramo kontinuirano potvrđivati svoju predanost očuvanju i jačanju međunarodnog sustava koji se temelji na pravilima. Brzo sklapanje sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Japana, najvećeg trgovinskog sporazuma Europske unije u povijesti, bit će snažan znak te predanosti. Radit ćemo i na tome da sporazumi sa Singapurom i Vijetnamom brzo stupe na snagu te da završimo pregovore u kojima je postignut načelni sporazum (Meksiko) ili koji su već uznapredovali, kao oni s Čileom i trgovinskim blokom Mercosur. Najveći mogući napredak moramo postići i u drugim tekućim trgovinskim pregovorima, među njima i onima s Australijom i Novim Zelandom.

Europska unija može posve opravdano biti samouvjerena i odlučna u trgovinskim odnosima, no nećemo biti naivni. Važno je da se suzakonodavci brzo slože o prijedlogu provjere izravnih stranih ulaganja radi praćenja i sprečavanja stranih preuzimanja koja bi naštetila interesima EU-a. Vrijeme je i da se države članice pomaknu s mrtve točke u pogledu prijedloga o instrumentu za međunarodnu nabavu kako bismo spriječili diskriminaciju poduzeća iz EU-a na tržištima javne nabave trećih zemalja te da postignu dogovor o reformi pravila o dvojnoj namjeni tako da se trgovina nikad ne može zloupotrijebiti kao krinka za robu koja može služiti za kršenje temeljnih ljudskih prava.

Područje pravosuđa i temeljnih prava utemeljeno na uzajamnom povjerenju

Zaštita temeljnih prava i sigurnost bili su u vrhu prioriteta tijekom protekle četiri godine. Kako bismo dovršili djelotvornu sigurnosnu uniju, sad je ključno dogovoriti se o prijedlozima o prekograničnom pristupu tijela kaznenog progona elektroničkim dokazima, o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva, o poboljšanju zaštitnih obilježja osobnih iskaznica te o olakšavanju prekograničnog pristupa tijelima kaznenog progona financijskim podacima i njihovoj upotrebi. Povrh toga, teroristima moramo još više uskratiti sredstva za djelovanje dogovorom o sprečavanju širenja terorističkih sadržaja na internetu i o proširenju mandata Ureda europskog javnog tužitelja na borbu protiv prekograničnog terorizma.

A kako bi europski informacijski sustavi za sigurnost, migracije i upravljanje granicama surađivali pametnije i učinkovitije, trebalo bi se brzo sporazumjeti o prijedlogu o

interoperabilnosti tih sustava, kao i o unapređenjima, primjerice, europskog informacijskog sustava kaznene evidencije, europske baze otisaka prstiju te viznog informacijskog sustava.

Otkrića u aferama kao što su Dieselgate, Luxleaks, panamski dokumenti ili Cambridge Analytica dokazuju koliko su zviždači važni u razotkrivanju nezakonitih aktivnosti koje štete javnom interesu i dobrobiti građana. Zbog toga se moramo složiti o većoj zaštiti zviždača koji prijavljuju kršenje prava EU-a.

Moramo se usto pobrinuti da EU može učinkovitije pomagati ljudima pogođenima prirodnim katastrofama tako da postignemo dogovor o prijedlogu o mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (rescEU).

Poštovanje vladavine prava, kao jedne od Unijinih vrijednosti, presudno je za demokraciju i za poštovanje temeljnih prava. To je i temeljno jamstvo funkcioniranja Europske unije kao unutarnjeg tržišta i područja u kojem se propisi primjenjuju ujednačeno, proračun troši pravilno te države članice i njihovi građani mogu u duhu uzajamnog povjerenja surađivati na ostvarivanju zajedničkih ciljeva. Postupak iz Ugovora za utvrđivanje jasnog rizika od ozbiljnog kršenja vrijednosti, konkretno vladavine prava, pokrenut je za dvije države članice. Zabrinutost raste i u vezi s nekim drugim državama članicama. Zbog toga se sve više uviđa da Europska unija i njezine države članice moraju činiti više za očuvanje i provedbu vladavine prava. Zato Komisija namjerava predstaviti inicijativu za daljnje jačanje okvira vladavine prava iz 2014.

Ususret novoj migracijskoj politici

Premda smo krizu prebrodili, migracijski pritisci i dalje izazivaju veliku zabrinutost europskih građana. Primjereno upravljanje migracijama pitanje je koje će biti prisutno još godinama i zahtijeva sveobuhvatan odgovor.

Nezakoniti dolasci u Europsku uniju smanjili su se za 95 % u odnosu na vrhunac u listopadu 2015. Ove se godine, međutim, pokazalo koliko je važno pazljivo pratiti sve rute: na srednjosredozemnoj ruti dogodio se znatan pad, no na istočnoj i osobito zapadnoj sredozemnoj ruti zabilježen je porast. Migracijske rute i njihovi uzroci neprestano se mijenjaju i zato se moramo se pripremiti za budućnost. Glavni prioritet ostaje dogovor o uspješnom zajedničkom europskom sustavu azila utemeljenom na načelima odgovornosti i solidarnosti. Okviran ili djelomičan dogovor postignut je za pet od sedam početnih prijedloga za reformu sustava i sad bi trebalo poduzeti zadnje korake prema njihovom donošenju jer će promjene ojačati operativne sposobnosti nove europske agencije za azil, predložene uz govor o stanju Unije. Istodobno se moramo posvetiti dogovoru o preostalim dvama prijedlozima: o reformi Dublinskog sustava i o uredbi o postupcima azila.

Vjerodostojna migracijska politika znači da građani moraju biti uvjereni da učinkovito upravljamo vanjskim granicama te da možemo zaštititi potrebite i vratiti one koji to nisu. Bitno je povećati usklađenost i djelotvornost naše politike vraćanja te smanjiti motiviranost za nezakonite migracije pa je Komisija iznijela prijedloge nužne da se to postigne. Isto tako, moramo se brzo sporazumjeti o reformi Direktive o vraćanju i dati veću moć Agenciji za

europsku graničnu i obalnu stražu osnivanjem stalnih snaga od 10 000 pripadnika granične straže EU-a do 2020., povećanjem njezinih ovlasti u području vraćanja te dopuštanjem njezina šireg djelovanja u partnerskim zemljama izvan EU-a.

Istodobno se, međutim, Europa mora više posvetiti zakonitoj migraciji. U budućnosti moramo biti u stanju primjereno zadovoljavati potrebe tržišta rada i rješavati nedostatak kvalificirane radne snage u interesu EU-a. Stoga je bitno postići dogovor o revidiranom sustavu plave karte EU-a jer će zbog njega visokokvalificiranim državljanima trećih zemalja biti lakše i primamljivije doći raditi u Europu i doprinositi uspjehu naših gospodarstava.

Do prosinca 2018. Komisija će objaviti komunikaciju o viznom reciprocitetu u kojoj će razmotriti trenutačno stanje i mogućnosti za napredak u vezi s nedostatkom reciprociteta sa SAD-om u području vizne politike.

Jačanje uloge EU-a u svijetu

Europa koja nastupa ujedinjeno raspolaže svim utjecajima potrebnima da bude snažan svjetski čimbenik koji nastoji ostvariti mir, održiv razvoj, sigurnost i stabilnost te pritom podupire demokraciju, štiti ljudska prava i promiče vladavinu prava.

Kako bi se pobrinula da se to ostvari, Komisija će, uz rad na postizanju dogovora o predloženim financijskim programima za jačanje uloge Europe u svijetu, nastaviti pozivati na brzo djelovanje u vezi sa svojom inicijativom za učinkovitije donošenje odluka u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a. Usto, nastavit će s aktivnostima na provedbi Globalne strategije EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku, ponajprije kad je riječ o Indiji, Latinskoj Americi i srednjoj Aziji.

Poduzet će i daljnje korake u realizaciji predloženog novog Saveza Afrike i Europe za održiva ulaganja i radna mjesta. Radi toga će se Plan za vanjska ulaganja EU-a konkretizirati i provesti tako da se do 2020. ostvari njegov ambiciozan cilj da se potaknu održiva ulaganja u iznosu do 44 milijarde EUR.

Provedba naše politike susjedstva na istoku i na jugu ostat će ključni prioritet. Kad je riječ o proširenju EU-a, Komisija će objaviti godišnja izvješća o napretku postignutom u odnosu sa svim relevantnim partnerima. Povrh toga, ocijenit će zahtjev Bosne i Hercegovine da postane kandidat za članstvo te donijeti mišljenje o njemu.

Unija demokratskih promjena

U zadnje četiri godine Komisija je nastojala unaprijediti demokratske procese u Europskoj uniji tako što je, primjerice, omogućila građanima da sudjeluju u kreiranju politika, povećala transparentnost sastanaka Komisijinih donositelja odluka i predstavnika interesnih skupina, objavila pregovaračke mandate za trgovinske sporazume i ugradila načela bolje regulative u kreiranje politika. Pravila financiranja europskih političkih stranaka doživjela su važne izmjene koje će povećati transparentnost veza između europskih političkih stranaka i stranaka koje su im članice, povećati demokratsku legitimnost jer će financiranje bolje odražavati volju biračkog tijela te strožom provedbom spriječiti zloupotrebljavanje javne potrošnje.

Kako bismo zaštitili svoje demokratske vrijednosti, moramo jamčiti da će sljedeći izbori biti slobodni i poštjeni, i zato se žurno mora postići dogovor o prijedlozima za bolju zaštitu naših demokratskih procesa od manipulacije iz trećih zemalja ili zbog privatnih interesa. Hitno bi se trebalo sporazumjeti i o prijedlogu da se dopusti sankcioniranje europskih političkih stranaka u slučaju kršenja pravila o zaštiti osobnih podataka radi namjernog utjecanja na rezultat europskih izbora.

Europske građanske inicijative nude građanima jedinstven i inovativan način sudjelovanja u stvaranju radnih programa na razini EU-a: izravnim zahtjevom Komisiji da poduzme mjere o pitanju koje im je bitno. Kako bi se mogao iskoristiti sav potencijal tog instrumenta i pojednostavniti njegovo korištenje, najvažnije je postići brz dogovor o reformi uredbe kojom je uređen te tako građanima olakšati pokretanje i podupiranje novih inicijativa. Odgovorili smo i na želje građana izražene u javnim savjetovanjima, primjerice prijedlogom za ukidanje pomicanja satova dvaput na godinu.

Ova Komisija od početka mandata ističe da Unija treba biti usredotočenija na bitne stvari i da treba povećati demokratsku legitimnost Unijina djelovanja. Za to je ključno poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Zajedno s ovim programom rada Komisija predstavlja komunikaciju o tome kako namjeravamo ojačati ulogu načela supsidijarnosti i proporcionalnosti u kreiranju politika EU-a, koja se temelji na opsežnim informacijama dobivenima od Radne skupine za supsidijarnost, proporcionalnost i inicijativu „Činiti manje, ali učinkovitije”. U skladu sa stajalištima te radne skupine to će se učiniti u okviru šireg programa za bolju regulativu, uključujući planirani pregled stanja. Komunikaciji su priložena godišnja izvješća o odnosima između Europske komisije i nacionalnih parlamenata te o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.

III. Stabilna perspektiva za budućnost svih Europljana

Sastanak na vrhu u Sibiuu 9. svibnja 2019. održat će se u bitnom trenutku: šest tjedana nakon Brexita i dva tjedna prije europskih izbora. Bit će to trenutak kad će čelnici izraziti obnovljeno povjerenje u budućnost nove Unije 27 država. Komisija će procesu prije i poslije sastanka pridonijeti nizom izvješća i komunikacija s pogledom prema 2025. Već je iznijela ili će predložiti inicijative kojima se nastoji:

- ojačati međunarodni utjecaj eura u okviru globalnih nastojanja da se ojača suverenitet Europe,
- proširiti primjenu glasovanja kvalificiranom većinom i omogućiti učinkovitije odlučivanje u ključnim područjima oporezivanja i socijalnih politika, kako bi zakonodavstvo EU-a o jedinstvenom tržištu moglo pratiti društveno-ekonomske promjene, te u nekoliko ciljanih područja naših vanjskih odnosa, kako bi naša zajednička vanjska i sigurnosna politika raspolagala dobrim instrumentima za donošenje odluka,
- razmotriti daljnje djelovanje prema održivoj Europi do 2030. s obzirom na UN-ove ciljeve održivog razvoja, uključujući Pariški sporazum o klimatskim promjenama,
- stvoriti preduvjete za novi institucijski okvir za našu energetske i klimatske politiku iznošenjem opcija za širu primjenu glasovanja kvalificiranom većinom i moguću reformu Ugovora o Euratomu,
- dodatno ojačati okvir za vladavinu prava iz 2014.,
- ukratko opisati kako izgraditi ujedinjeniju, snažniju i demokratskiju Uniju u području komunikacije.

IV. Brexit i pripravnost za njega

Premda se intenzivno radi na postizanju sporazuma o uređenom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i okviru budućih odnosa EU-a i UK-a, određene će mjere za prilagodbu pravne stečevine EU-a zbog povlačenja biti nužne bez obzira na rezultat pregovora. Uz šest zakonodavnih akata koji su već dostavljeni zakonodavcima Komisija će donijeti još dva zakonodavna prijedloga radi pripravnosti za Brexit: o viznom statusu državljana Ujedinjene Kraljevine nakon njezina povlačenja te o prilagodbi potrošnje primarne i konačne energije u zakonodavstvu o energetskej učinkovitosti. Prijedlozi će se iznijeti u studenome 2018. tako da zakonodavcima ostane dovoljno vremena da ih donesu prije dana povlačenja.

Komisija će do kraja 2018. predstaviti i nekoliko delegiranih i provedbenih akata potrebnih radi pripravnosti za Brexit. Nastavit će pomno pratiti stanje s obzirom na napredak pregovora i prema potrebi će predlagati dodatne mjere, vodeći pritom računa da zakonodavcima ostane dovoljno vremena za njihov dio posla.

V. Bolja regulativa te primjena i provedba prava EU-a

Ova Komisija od početka mandata intenzivno radi na boljoj regulativi i to je postalo naše obilježje. OECD je nedavno svrstao Komisiju među organizacije koje najuspješnije primjenjuju dobru regulatornu praksu. Kako bismo dodatno poduprli taj napredak, radimo pregled stanja naše politike za bolju regulativu i u proljeće ćemo izvijestiti o rezultatima i poukama koje treba izvući. Dotad ćemo se intenzivno posvetiti tome da pomoću naših instrumenata za bolju regulativu temeljito sagledamo postojeće politike i pobrinemo se da ostanu svrsishodne te da izbjegnemo nepotrebne troškove. U Prilogu II. ovom Programu rada navedene su najvažnije evaluacije i provjere primjerenosti koje ćemo učiniti, među njima i one koje se temelje na mišljenjima platforme REFIT. Platforma nastavlja s radom i očekuje se da će ubrzo donijeti nova mišljenja, a nakon toga će Komisija detaljno prikazati stanje inicijativa pokrenutih na temelju starih i novih mišljenja na internetskoj ljestvici uspješnosti programa REFIT te u drugom godišnjem pregledu opterećenja.

Svaki je propis, ma koliko bio pomno pisan i pripreman, učinkovit samo ako se pravilno provodi u praksi. Zato će Komisija pravilnoj primjeni propisa nastaviti pridavati jednaku pozornost kao i njihovoj izradi. Suradnja i komunikacija Komisije i država članica ostaju ključni za provedbu prava Unije. Nastavit ćemo voditi dijaloge s državama članicama da im pomognemo u provedbi prava EU-a. Idućih će mjeseci trebati intenzivno raditi na prenošenju i provedbi zakonodavstva koje je nedavno doneseno ili će se uskoro donijeti. Istodobno će Komisija i dalje davati prioritet teškim kršenjima prava EU-a, koja smanjuju dodanu vrijednost pravila EU-a, i na njih prema potrebi odlučno djelovati, kao nedavno u području kvalitete zraka.

VI. Zaključak

U preostalim će mjesecima ovog mandata biti presudno građanima pokazati da smo ostvarili naš program za zapošljavanje, rast, pravednost i demokratske promjene. U Programu rada Komisije za 2019. ukratko je iznijet jasan i jezgrovit plan dovršetka posla na koji smo se obvezali na početku ovog mandata. Komisija će nastaviti intenzivno surađivati s Europskim parlamentom i Vijećem kako bi se, donošenjem i provedbom svih njezinih prijedloga, taj plan ostvario. Taj zajednički europski uspjeh presudan je ako građanima želimo dokazati da Europa može pridonijeti boljitku usmjerenim i učinkovitim djelovanjem i konkretnim rezultatima, a na sastanku u Sibiuu 9. svibnja moći ćemo pokazati da Europska unija 27 država ima jasnu perspektivu za budućnost i da je učvrstila temelje za jaku, ujedinjenu i suverenu Europu.